

Roll No.....

Signature of Invigilator

Paper Code

MV-201

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination June-2022
एम. ए. व्याकरण, द्वितीयसत्रम्
व्याकरणम्, प्रथमपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (क)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(व्याकरणमहाभाष्यम्)

१. अस्मिन् खण्डे चत्वारः प्रश्नाः दत्ताः प्रतिप्रश्नाय पञ्चदश अंकाः निर्धारिताः। कौचन द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ। (2 x15 =30)

1. 'ऊकालोऽञ्जस्वदीर्घप्लुताः', इति न्यासो यथाभाष्यं व्याख्येयः।

2. 'जात्याख्यायामेकस्मिन् बहुवचनमन्यतरस्याम्' इत्ययं योगो भाष्यानुसारेण वर्ण्यताम्।

3. 'इकःकित्त्वं गुणो मा भूत्' इति कारिकां विलिख्य व्याख्या कार्या।

4. 'स्वरितात् संहितायामनुदात्तानाम्' इति सूत्रं भाष्यं विधेयम्।

२. अस्मिन् खण्डे सप्त प्रश्नाः दत्ताः प्रतिप्रश्नाय पञ्च अंकाः निर्धारिताः। केचन चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः। (4 x5 =20)

1. सिद्धं तु पूर्वस्यकार्यातिदेशात्।

2. वाजप्यायनाचार्यस्य किं मतम्? अत्र पञ्च वार्तिकानि लिख्यन्ताम्।

3. 'स्त्रीपुंवच्च' अस्य भाष्यं स्पष्टी क्रियताम्।

4. कथं पुनर्जायते नपुंसकम् प्रधानम्?

5. 'सरूपाणामेकशेष एकविभक्तौ' किमर्थमिदमुच्यते?

6. 'असंयोगाल्लिट् कित्' अस्य भाष्यं विधीयताम्।

7. 'लिङ्सिचावात्मनेपदेषु' अस्य भाष्यं वर्ण्यताम्।

(खण्ड -ख)
(वाक्यपदीयम् - ब्रह्मकाण्डम्)

१. अस्मिन् खण्डे चत्वारः प्रश्नाः दत्ताः प्रतिप्रश्नाय दश अंकाः निर्धारिताः। कौचन द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ। (2x10 =20)

1. एकस्य सर्वबीजस्य यस्य चेत्यमनेकधा।

भोक्तृभोक्तव्यरूपेण भोगरूपेण च स्थितिः॥

2. न चागमादृते धर्मस्तर्केण व्यवतिष्ठते।

ऋषीणामपि यज्ज्ञानं तदप्यागमपूर्वम्॥

3. सर्वे वेदा यत्यदमामनन्ति तपांसि सर्वाणि च यद् वदन्ति।

यदिच्छन्तो ब्रह्मचर्यं चरन्ति, तत्ते पदं संग्रहेण ब्रवीमि ओमित्येतत्॥

4. एतद्धि एवाक्षरं ज्ञात्वा यदिच्छन्ति, तस्य तत्।

एतद्धि एवाक्षरं ब्रह्म एतद्वयेवाक्षरं परम्॥

-----X-----